दिवाणी न्यायाधीश (क.स्त) व न्यायदंडाधिकारी (प्र.व).
मुख्य परीक्षा - २०१२

S01

2012
२०१२

PAPER – II
पेपर क्रमांक – २

Indian Penal Code, Evidence Act,
Code of Criminal Procedure, SC & ST (Prevention of Atrocities) Act, 1989
and Protection of Civil Rights Act, 1955,
Essay on Current Legal Topic

इंडियन पिनल कोड, एव्हीडन्स ॲक्ट,
कोड ऑफ क्रिमिनल प्रोसिजर, एससी अँड एसटी (प्रिव्हेन्शन ऑफ ॲट्रासिटीज) ॲक्ट, 1989
अँड प्रोटेक्शन ऑफ सिव्हील राईटस् ॲक्ट, 1955,
करंट लिगल टॉपिकवरील निबंध

SEAL

Time : 3 Hours | **Max. Marks : 100**
वेळ : ३ तास | **गुण : १००**

Note :
सूचना :

*(1) Questions No. **9** and **10** are **compulsory**.*

*(१) प्रश्न क्रमांक ९ व १० **अनिवार्य** आहेत.*

*(2) Answer any **six** from the remaining questions.*

*(२) उर्वरित प्रश्नांमधून कोणतेही **सहा** प्रश्न सोडवावेत.*

(3) Marks to each question are indicated by figure in the margin on the right hand side.

(३) प्रश्नासमोरील उजव्या बाजूच्या समासातील अंक गुण दर्शवितात.

(4) Wherever option has been given, only the required number of responses in the serial order attempted shall be assessed. Excess responses shall be ignored.

(४) ज्या क्रमाने उमेदवाराने ऐच्छिक प्रश्न सोडविलेले असतात त्या क्रमाने अपेक्षित प्रश्नसंख्येइतक्या प्रश्नांची उत्तरे फक्त तपासली जातील. उर्वरित अतिरिक्त ठरणाऱ्या प्रश्नांची उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.

P.T.O.

(5) Do not reproduce any question. Write only question's number against the answer.

(५) उत्तरपुस्तिकेमध्ये प्रश्न लिहू नयेत. फक्त प्रश्न क्रमांक नमूद करुन उत्तर लिहावे.

(6) "Other than cited cases, candidate should not write roll number, any names (including one's own), signature, address or any indication of one's identity anywhere inside the answer book otherwise he/she will be penalised."

(६) "उदाहरणदाखल दिलेल्या प्रकरणांशिवाय उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतःचे किंवा इतरांचे नाव, सही, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करु नये. अन्यथा तो ती शिक्षेस पात्र ठरेल."

*(7) **English** version of the question shall be held authentic in case of any ambiguity.*

*(७) कोणत्याही प्रकारच्या संदेहाच्या स्थितीत, **इंग्रजी** भाषांतर अधिकृत समजले जाईल.*

*(8) **All** questions have to be attempted only in one language, either in **English** or in **Marathi** as per the option given in application form.*

*(८) उमेदवाराने अर्जामध्ये दिलेल्या पर्यायानुसार **सर्व** प्रश्नांची उत्तरे **इंग्रजी** किंवा **मराठी** यापैकी एकाच भाषेत लिहिली पाहिजेत.*

---

1. Explain the difference between Summons trial and Summary trial. 10
समन्स व संक्षिप्त खटल्यांच्या संपरिक्षेमधील फरक स्पष्ट करा.

---

2. Write notes on any ***two*** :
कोणत्याही ***दोन*** बाबींवर टीपा लिहा :

(a) Plea Bargaining. 5
(अ) गुन्हयाची कबूली-शिक्षा युक्तीवाद (प्ली बारगेनिंग).

(b) Legal rights of arrestee. 5
(ब) अटक व्यक्तीचे कायदेशीर अधिकार.

(c) Limitation for taking cognizance of offences. 5
(क) अपराधांची दखल घेण्याची मुदत.

(d) Liability of a member of the Scheduled Castes for insulting another member of the Scheduled Castes on the ground of untouchability. 5

(ड) अनुसूचित जातीच्या व्यक्तीने दुसऱ्या अनुसूचित जातीच्या व्यक्तीच्या अस्पृश्यतेच्या कारणावरून केलेल्या अपमानाची जबाबदारी.

(e) Liability of a person not belonging to a Scheduled Castes/Tribes for intentionally insulting a member of a Scheduled Castes/Tribes in any place within public view. 5

(इ) अनुसूचित जाती/जमातीच्या नसलेल्या व्यक्तीने अनुसूचित जाती/जमातीच्या व्यक्तीचा सार्वजनिक जागा म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या जागी उद्देशपूर्वक अपमान केल्याबद्दल जबाबदारी.

---

3. Write short notes. (any ***four***)
संक्षिप्त टीपा लिहा. (कोणत्याही ***चार***)

(a) First Information Report. $2\frac{1}{2}$

(अ) प्रथम खबरी अहवाल.

(b) Arrest to prevent commission of a cognizable offence. $2\frac{1}{2}$

(ब) दखलपात्र अपराध करण्यास प्रतिबंध करण्यासाठी केलेली अटक.

(c) Magistrate's power to direct Police officer to investigate cognizable offence. $2\frac{1}{2}$

(क) दखलपात्र गुन्हयाच्या प्रकरणात पोलीसांना अन्वेषण करण्यास फर्मावण्याचा न्यायदंडाधिकारी यांचा अधिकार.

(d) Power of the court to proceed against persons not being the accused appearing to be guilty of offence in any enquiry or trial. $2\frac{1}{2}$

(ड) अपराधाबाबत दोषी असल्याचे दिसणाऱ्या अन्य व्यक्ती विरुद्ध कार्यवाही करण्याचे न्यायालयाचे अधिकार.

(e) Compounding of offences. $2\frac{1}{2}$

(इ) अपराध आपसात मिटविणे.

(f) Prosecutor's power to withdraw from prosecution. $2\frac{1}{2}$

(फ) अभियोक्त्याचा खटल्यातून अंग काढून घेण्याचा अधिकार.

---

4. Explain the concept of vicarious liability of offender in the light of relevant provisions with reference to "in furtherance of common intention", "in prosecution of common object of unlawful assembly" and "criminal conspiracy". 10

"दोन किंवा अधिक व्यक्तिंच्या समान उद्देशाच्या पुरःसरणार्थ केलेली कृती", "बेकायदेशीर जमावाचे समान उद्दीष्ट साधण्यासाठी केलेली कृती." आणि "फौजदारीपात्र कट" या संकल्पनांच्या संदर्भातील कायद्याच्या प्रावधानांचा उहापोह करून अपराध्याची दुसऱ्याने केलेल्या कृत्याची जबाबदारी विषद करा.

---

5. Distinguish the following topics. (any ***four***)

फरक स्पष्ट करा. (कोणतेही ***चार***)

(a) Dowry death and harassment of a woman by husband or his relatives for illegal demands. $2\frac{1}{2}$

(अ) हुंडाबळी व बेकायदेशीर मागणीसाठी महिलेच्या नवऱ्याने किंवा त्याच्या नातेवाईकांनी तिला दिलेली क्रूर वागणूक.

(b) Insulting modesty of a woman and outraging her modesty. $2\frac{1}{2}$

(ब) स्त्री विनयत्वाचा अपमान आणि तिचा विनयभंग.

(c) Dishonest misappropriation of property and criminal breach of trust. $2\frac{1}{2}$

(क) मालमत्तेचा अप्रामाणिक अपहार व फौजदारीपात्र न्यासभंग.

(d) Forgery and making of a false document. $2\frac{1}{2}$

(ड) बनावटीकरण व खोटा दस्तऐवज बनविणे.

(e) Robbery and dacoity. $2\frac{1}{2}$

(इ) जबरी चोरी व दरोडा.

(f) Hurt and grievous hurt. $2\frac{1}{2}$

(फ) दुखापत व जबर दुखापत.

---

6. Explain the procedure for proving contents of electronic record and truth or falsehood of those contents. 10

इलेक्ट्रानिक अभिलेखाचा मजकूर व त्या मजकूराची सत्यता किंवा असत्यता शाबित करायची रीत स्पष्ट करा.

---

7. Write notes. (any ***two***)

टीपा लिहा. (कोणत्याही ***दोन***)

(a) Concepts of contradiction, omission and subtraction. 5

(अ) विसंगती, गाळलेली बाब, न सांगितलेली बाब, या संकल्पना.

(b) Nature of questions to be asked to the witness during three stages of his examination. 5

(ब) साक्षीदाराच्या तपासणीतील तीन टप्प्यांवर विचारल्या जाऊ शकणाऱ्या प्रश्नांचे स्वरूप.

(c) Legality and evidential value of modern techniques of investigation such as Polygraph test, Narcoanalysis test and Brain fingerprinting test. 5

(क) पॉलीग्राफ टेस्ट, नारकोअैनालिसीस टेस्ट, ब्रेन फिंगर प्रिंटींग टेस्ट या सारख्या अन्वेषणाच्या आधुनिक तंत्रांचा कायदेशीरपणा व त्यांचे पुरावा मुल्य.

(d) Exceptions to general rule, "Hearsay evidence is not admissible". 5

(ड) "ऐकीव पुरावा स्विकार्य नाही" या साधारण नियमाचे अपवाद

---

8. Write short notes. (any ***four***)

संक्षिप्त टीपा लिहा. (कोणत्याही ***चार***)

(a) Fact in issue. $2\frac{1}{2}$

(अ) वादतत्वे.

(b) Relevancy of facts and admissibility in evidence. $2\frac{1}{2}$

(ब) तथ्यांची संबंधता व त्यांची स्विकार्यता.

(c) Use of dying declaration after survival of its maker recorded by (a) police and (b) other than police official. $2\frac{1}{2}$

(क) पोलीसांनी आणि पोलीसांखेरिज अन्य कोणी नोंदवलेल्या मृत्यूपूर्व जवाबाचा-जवाब देणार वाचल्यावर होणारा उपयोग.

(d) Purpose and evidential value of test identity parade. $2\frac{1}{2}$

(ड) ओळख परेडचा उद्देश व पुरावा मुल्य.

(e) Refreshing of memory. $2\frac{1}{2}$

(इ) स्मृती उजाळा.

(f) *Res Gestae.* $2\frac{1}{2}$

(फ) एकाच घडामोडीचा भाग असणाऱ्या तथ्यांची संबंधता.

---

9. Write an essay on any ***one*** of the following topics. 20

खालीलपैकी कोणत्याही ***एका*** विषयावर निबंध लिहा.

(a) Socio-legal aspects of female foeticide.

(अ) स्त्री भ्रूण हत्येची सामाजिक व कायदेशीर बाजू

(b) Hostility of witnesses – a challenge.

(ब) फितुर साक्षीदार – एक आव्हान.

(c) Effect of declining rate of conviction on the safety of a society.

(क) शाबित खटल्यांच्या घटत्या संख्येचा सामाजिक सुरक्षिततेवर होणारा परिणाम.

---

10. Write a judgment on the following facts. 20

खालील घटनांच्या आधारे निकालपत्र लिहा.

Ram resides at Pune. He went to Nasik after locking his house. On his return he found that his lock and latch were broken. T.V. set & gold ornaments were stolen. He filed a report with the police. Investigation officer arrested Ravan and seized gold ornaments of Ram from Ravan's house under Panchanama in presence of two panchas. Ravan gave disclosure statement to Investigation officer that he would show a shop where he sold the T.V. set. He showed shop of Laxman but Ram's T.V. set was not found. Investigation officer submitted Charge Sheet.

On trial Panchas turned hostile. Ram and I.O. supported prosecution.

Asst. Prosecutor argued seizure of ornaments from house of Ravan and discovery of fact as to where he sold T.V. set are proved. Hence claims conviction. Defence lawyer submits that there is unexplained delay in filing FIR. On seizure of ornaments, independent witnesses have not supported. T.V. set is not recovered hence there is no use of showing the shop. He prays for acquittal. In alternate, he requests to extend the benefit of the Probation of Offenders Act.

राम पुण्याला रहातो. तो घराला कुलूप लावून नासिकला गेला. घरी परतल्यावर त्यास त्याचे घराचे कुलूप व कडीकोंडा तोडलेला आढळला. दूरचित्रवाणी संच व सोन्याचे दागिने चोरी गेले होते. त्याने पोलीसात फिर्याद दिली. चौकशी अधिकाऱ्याने रावणला अटक केली आणि पंचासमक्ष त्याच्या घरातून रामचे सोन्याचे दागिने पंचनामा करून जप्त केले. दूरचित्रवाणी संच ज्या दुकानात विकला, ते दुकान दाखवतो असे बयान रावणने चौकशी अधिकाऱ्यापुढे दिले. त्याने लक्ष्मणचे दुकान दाखविले पण रामचा दूरचित्रवाणी संच सापडला नाही. चौकशी अधिकाऱ्याने आरोपपत्र पाठविले.

खटला उभा राहीला तेंव्हा पंच फितूर झाले. राम आणि चौकशी अधिकाऱ्याने सरकारपक्षाला पुरक साक्ष दिली.

सहाय्यक सरकारी वकीलांनी, रावणच्या घरातून रामचे दागिने जप्त केले आणि, ज्या दुकानात दूरचित्रवाणी संच विकला ती जागा निष्पन्न झाली या गोष्टी शाबित झाल्या असा युक्तीवाद केला त्यामुळे त्यांनी रावणला शिक्षा देण्याची मागणीकेली. बचावपक्षाच्या वकीलांनी फिर्याद देण्यास झालेल्या विलंबाचे स्पष्टीकरण दिले नाही. दागिने जप्तीच्या बाबतीत स्वतंत्र साक्षीदार पंच यांनी सरकारी पक्षाला साथ दिली नाही. दूरचित्रवाणी संच न सापडल्याने रावणने दुकान-दाखविले याचा काही उपयोग नाही. म्हणून आरोपीची मुक्तता करावी अशी त्यांनी विनंती केली. विकल्पेकरून त्यांनी आरोपीला परिविक्षा अधिनियमाचा फायदा द्यावा असा युक्तीवाद केला.

SEAL